

⁵*Szövetségem volt veled, élet és békesség szövetsége. Azért adtam neked, hogy féljen engem. Félt is, és remegve tisztelte nevedet.* ⁶*Igaz tanítás volt a szájában, és nem volt álnokság az ajkán. Békességben és becsületesen élt előtted, és sokakat megtérített a bűnből.*

Kedves Testvéreim!

A reformáció ünnepe előtti vasárnapot úgy is szoktuk nevezni, hogy Biblia-vasárnap. Nem csupán azért tesszük ezt, mert ilyenkor a templomi perselypénzeket egyházunk összegyűjti, és a Bibliaterjesztés céljaira használja fel, hanem sokkal inkább azért, hogy ráirányítsuk a figyelmet a Szentírásra, ahogyan azt több mint 500 évvel ezelőtt Luther Márton is tette. A reformáció elindulásának egyik legfontosabb oka az volt ugyanis, hogy Luther, bár meglehetősen intelligens egyetemi tanár volt, mégsem értette, hogy van az, hogy az egyház és a Biblia tanítása eltér egymástól. Persze ezt megmagyarázták neki azzal, hogy a Bibliát is az egyház állította össze, így az is az egyházi hagyomány része, amit felülírhat akár a római pápa által megfogalmazott gondolat is, hiszen ő az egyház első embere. De Luthert nem elégítette ki ez a válasz, gyötrődött benne, mert ott volt mindjárt az a szembetűnő kérdés, hogy miért uralkodhat a pápa az egyházban, amikor Jézus világosan beszélt arról tanítványainak: „a királyok uralkodnak népeiken, ti azonban ne így cselekedjétek, hanem aki a legnagyobb közöttetek, olyan legyen, mint aki szolgál” – ahogyan Lk. evangéliumában áll. Luther ezt a kérdést tovább gondolva jutott el arra is, hogy a Szentírás minden egyházi tekintély felett kell, hogy álljon. Sola Scriptura – egyedül a Szentírás – ahogyan ezt később a reformáció egyik alapelveként megfogalmazták.

Igazságtalan lenne nem elmondani, hogy a katolikus egyház gondolkodása e tekintetben sokat finomodott az elmúlt évszázadokban, és mára már a Szentírás és az egyházi hagyomány egymás mellett áll, és nem sorolódik be a hagyomány alá. Tehát, ha egy újabb dogma gondolat merül fel, akkor a Szentírás patikamérlegén meg kell vizsgálni. A reformáció hatása? Én inkább azt mondom, hogy a Szentírás hatása, amelyet a reformáció hozott elő azzal, hogy a raktárból előhozta a Bibliát. Mert a középkorban nemhogy az emberek, de még a papok, püspökök is csak hírből ismerték a Bibliát. Luther a Kis Káté elején arról panaszkodik, amit a gyülekezetek látogatásakor tapasztalt, hogy nemhogy a hívek, de a papok, lelkészek sem ismerik a Miatyánkot, Tízparancsolatot... tehát az alapvető tanítást. Később ezért áll neki a Szentírást lefordítani anyanyelvére, amely azután a könyvnyomtatás révén sokakhoz eljut, nyitogatva a szemeket és a szíveket.

Térjünk rá mai alapigénkre. Malakiás próféta könyvéből – ebből a rövidke, mindössze 3 fejezetből álló prófétai könyvből olvastam fel négy mondatot. A mi bibliafordításunk ószövetségi részének végén álló könyv, valóban olyan, mint egy összefoglalás. Mintha az egész ószövetséget egy könyvben foglalná össze Malakiás, ennek oka nem az, hogy ez volt a próféta célja, hanem az, hogy amit Malakiás leír, az egy ismétlődő mintázat. Jó lenne azt mondani, hogy „ismétlődő mintázat volt a zsidó nép életében”, de sajnos ma is nagyon aktuális üzenete van ennek a prófétai könyvnek, számunkra is.

Olyan ez, mint egy nagytakarítás. Újra és újra szükség van rá, hogy végig gondoljuk hol tart az életünk, rendet kell tenni, le kell takarítani a felgyülemlett koszt.

Szeretlek benneteket – mondja az Úr. Ezzel a felütéssel, Isten szerelmi vallomásával kezdődik ez a könyv, de sajnos a folytatás nem ennyire lélekemelő, hiszen a prófécia nagy része arról szól, hogy Isten sorolja, hogy annak ellenére, hogy ő szereti népét, ők mégis elfordulnak tőle, csak félszívvvel, vagy még úgy sem – szolgálnak neki.

Ahogy említettem, újra és újra visszatérő mintázat ez a zsidó nép életében, amelynek fokmérője a templomi áldozatbemutató. A bibliaórán beszélgettünk a zsidó nép áldozati szokásairól, hogy többek közt bárányt vittek a templomba, azt ott levágták, majd egy részét feláldozták, azaz elfüstölték, elégették, mint egy Istennek szánt felajánlasként, a többit pedig megették. Az Ósz-et lapozgatva újra és újra találkozunk azzal, hogy a papok – az előírásokkal ellentétben - csak a haszontalan részeket égetik el, a többit megtartják maguknak, vagy éppen – ahogy most itt Malakiásnál is olvassuk – nem tartják be az előírásokat, és olyan állatot visznek feláldozni, amely haszontalan, amelyet amúgy sem lehetne másra használni. A fölöslegükből adnak. Dobnak még egy csontot az Istennek is: nesze itt, vagy kérted, mi adunk. „*Mert vak állatot hoztok áldozatul, és nem tartjátok rossznak. Sántát vagy bénát hoztok, és nem tartjátok rossznak. De vidd csak azt a helytartódnak: kegyes lesz-e hozzád, és szívesen fogad-e?*” – teszi fel a kérdést a prófétán keresztül Isten.

És igen, jól összegzi ez azt, ahogyan az Istennel való kapcsolatról gondolkodott a zsidó nép, az Ósz. korában.

Tegnap a templomtakarításhoz kaptunk egy ígét, az Útmutató tegnapi kiírt ígéje: „És felindította az ÚR... a népnek a lelkét, úgyhogy eljöttek, és nekifogtak a munkának Istenüknek, a Seregek Urának a

házán... (Hag1,14) Érdemes ennek a prófétai igének a környezetét is megnézni, és azt látjuk, hogy mielőtt ez a mondat elhangzik, Isten arról panaszkodik: ⁹*Sokra számítottatok, de csak kevés lett, és amit hazahordtatok, azt is elfűjtam. Ugyan miért? – így szól a Seregek URa. Azért, mert az én házam romokban hever, ti meg csak a magatok háza körül szorgoskodtok.* ¹⁰*Ezért nem adott nektek harmatot az ég, és nem hozta meg termését a föld.*

Nyilván nem a templom felépítése, és nem a templomtakarítás a témája ezeknek a gondolatoknak, hanem az, hogy hol áll Isten a te életedben?! Mert, nem csak az Ősz korabeli zsidó népnek, hanem nekünk is szól Isten figyelmeztetése. Mert mi is újra és újra elbukunk. Mert sokszor valóban csak a feleslegünkből adunk, vagy azért adunk mert elvárt. Nem az Isten iránti hálánk kifejeződésének kellene-e lennie az adományainknak, az időnkől Istenre szánt időnek.

Ő Szeret minket, és mi, vajon mi szeretjük őt? Szeretjük őt annyira, hogy vele töltsük az időnket, hogy együtt legyünk vele, hogy mi is kifejezzük valahogy: szeretlek Uram?

A Biblia korában a tized egy bevett gyakorlat volt. Tizedet adtak mindenből. Nyilván elsősorban az anyagiakról volt szó, de átszámolható ez a tized az időre is. Egy nap 24 óra, vonjunk le 8 óra alvást, marad 16. Ennek a tizede 1,6 óra, azaz 96 perc. Van-e ennyi időm Istenre egy nap? Manapság egy rövidebb film körülbelül éppen ennyi idő. Nem tudom mi az az Álarcos énekes, ami ma este lesz az egyik csatornán, de megnéztem, hogy 155 perc. Vagy a fürdőszobában magamra szánt idő, vagy a hobbimnak élés, a sokszor értelmetlen bulvárhírek olvasása az interneten, a játékkal töltött idő... hosszan lehet sorolni.

Mai alapigénkben a prófétán keresztül Isten felhívja a figyelmet Lévi törzsére, akik a templomi szolgálattal voltak megbízva. ⁵*Szövetségem volt veled, élet és békesség szövetsége. Azért adtam neki, hogy féljen engem. Félt is, és remegve tisztelte nevemet.* ⁶*Igaz tanítás volt a szájában, és nem volt álnokság az ajkán. Békességben és becsületesen élt előttem, és sokakat megtérített a bűnből.*

Egy darabig jól működött minden, aztán *„letértetek erről az útról, és tanításotok miatt sokan elbuktak.”*

Itt elsősorban a papokról beszél Isten, és igen, így van, és is ezt látom a magam életében, hogy sokszor és sokféleképpen vétkeztem, elbuktam...

Mint ahogy a tanítványok Jézus korában, mint ahogy a középkori egyház, mint ahogy az egyház és gyülekezetek ma. Elbukunk, mert nem megy, mert újra és újra eltérít minket a bűn, a kísértés. A papok, lelkészek esetében sokan azt gondolják, hogy ők az Isten emberei, ők az Isten kegyelmét hirdetik és abból élnek. De azért azt se felejtjük el, hogy ahol ott növekszik a kegyelem, vele együtt a kísértés is növekszik. A héten egy kollegám halálhíréről értesültem, a lehető legrosszabb utat választotta, ahogy két éve Péter hitoktatónk is. Igen, ott a kísértés a lelkészek életében. Mert az ördög próbálja lerombolni az Isten munkáját, és néha sikerül, mert emberek vagyunk.

Amikor mai alapigénket először olvastam, akkor az jutott eszembe, hogy igen, ez az igeszakasz Jézusról szól. ⁶*Igaz tanítás volt a szájában, és nem volt álnokság az ajkán. Békességben és becsületesen élt előttem, és sokakat megtérített a bűnből.*

És valóban Jézus az, akiről valószínűleg ez a szakasz jövedöl. De miért gondoljuk, hogy csak róla szólhat? Mert azt látjuk, hogy csak Ő képes erre... Pedig Jézus azért imádkozik Jn 17-ben, a főpapi imádságban, hogy ugyanez igaz legyen a követőire is. Azokra, akik hisznek benne. Nem csak lelkészekre, papokra, hanem minden hívőre.

Malakiás könyve jól összegzi azt, hogy az ember hogyan bukik el az Isten követésében. De megmutatja azt is, hogy hogyan kellene megállni. Elméletben működik, Jézus életében működött, És Jézussal járva nekünk is működhet.

Luther szembe ment az egész világgal, mert felismerte ezt. Felismerte, hogy kora egyháza, és annak vezetői ugyanúgy tévúton járnak, mint a zsidóság oly sok évszázadon keresztül. Felismerte, hogy a mintázat ismétlődik, és szeretne volna erre felhívni a figyelmet. Ezért szögezte ki tételeit, ezért lépett fel határozottan. És amikor elutasítás kísérte próbálkozását, más megoldáshoz folyamodott.

Az emberek kezébe adta a Szentírást, hiszen ő maga is azt olvasva jött rá milderre – és az embereknek elkezdett megnyílni a szemük és szívük a Bibliát olvasva. És minden megváltozott.

Mi a teendőnk tehát? Olvassuk a Szentírást, éljünk ezzel a lehetőséggel minden nap. Töltsünk minél több időt Istennel, az ő Igéjével, egy film helyett, a reklámmagazinok olvasása helyett... olyan időtöltések helyett, melyekről azt mondjuk pihentetnek, feltöltötenek. Az Isten igéjénél nincs jobb töltő. Olvassuk a Bibliát, hiszen, ahogy az oltár előtt hallottuk: *Ezek pedig azért irattak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében.*